

Sygn. akt I ACa 810/11

I ACa 963/11

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 stycznia 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący :	SSA Roman Sugier
Sędziowie :	SA Zofia Kawińska-Szwed (spr.) SA Anna Bohdziewicz
Protokolant :	Anna Wieczorek

po rozpoznaniu w dniu 11 stycznia 2012 r. w Katowicach

na rozprawie

sprawy z powództwa P. P.

przeciwko J. F.

o zapłatę

na skutek apelacji obu stron

od wyroku Sądu Okręgowego w Częstochowie z dnia 28 lutego 2011 r. uzupełnionego wyrokiem z dnia 8 czerwca 2011 r., sygn. akt I C 60/09

- 1) zmienia zaskarżony wyrok w punkcie 1. o tyle, że zasądzoną nim kwotę obniża do kwoty 4562,25 (cztery tysiące pięćset sześćdziesiąt dwa 25/100) złote i oddala powództwo w pozostałym zakresie;
- 2) oddala w pozostałej części apelację pozwanego;
- 3) oddala apelację powoda;
- 4) znosi wzajemnie między stronami koszty postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt I ACa 810/11

I ACa 963/11

UZASADNIENIE

Powód wniósł o zasądzenie na jego rzecz od pozwanego kwoty 9.150,00 zł. Ponadto wniósł o zwrot kosztów procesu.

W uzasadnieniu powód podał, że od listopada 2007 roku pozwany naruszał należące do niego autorskie prawa majątkowe do utworu plastycznego - znaku logo restauracji (...). J. F. i K. F. prowadzący hotel i restaurację (...) w K. przy trasie (...) bez uprawnień korzystali, rozpowszechniali i czerpali korzyści ze znaku logo, który jest własnością powoda.

Powód złożył zawiadomienie do prokuratury o popełnieniu przestępstwa.

W dniu 5 września 2008 roku został wydany wyrok w postępowaniu nakazowym uznający J. F. za winnego zarzucanych mu czynów tj. o przestępstwo określone w art. 115 ust. 3 Ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych w sprawie o sygn. akt XIX 655/08. Sąd Rejonowy w Częstochowie XI Wydział Grodzki skazał J. F. na karę grzywny w wysokości 50 stawek dziennych ustalając, iż wysokość jednej stawkiiennej wynosi 90,00 zł.

Żądana przez powoda kwota 9.150,00 zł odpowiada trzykrotności stosowanego wynagrodzenia za korzystanie z utworu, które w chwili jego dochodzenia byłoby należne tytułem udzielenia przez uprawnionego zgody na korzystanie z utworu.

Pozwany w odpowiedzi na pozew wskazał, iż roszczenie powoda jest co najmniej nieuzasadnione co do wysokości.

Nadto w aktach sygn. akt XI K 655/08 znajduje się kserokopia umowy zawartej pomiędzy M. P. a J. P. na mocy, której J. P. odkupiła od M. P. prawa autorskie do wykonywanego projektu logotypu (...) za kwotę 331,00 zł brutto. Powód nie wykazał by przedmiotowe prawa autorskie zostały przeniesione na niego i wyjaśnił w jaki sposób wylicza wartość wykonanego projektu na kwotę 3.050,00 zł brutto.

Zgłosił także zarzut potrącenia należności z tytułu poniesionej szkody w związku z nienależytym wykonaniem w Restauracji i Hotelu (...) systemu informatycznego wraz z instalacją oprogramowania, których to prac wartość przekroczyła znacznie kwotę 40.000,00 zł. Wykonanie projektu logo miało się odbyć w ramach wykonanego zadania głównego.

Zaskarżonym wyrokiem z 28 lutego 2011 r. 8 czerwca 2011 r. Sąd Okręgowy zasądził od pozwanego J. F. na rzecz powoda P. P. kwotę 5.611,52 zł z odsetkami w wysokości 13 % w stosunku rocznym od 11 marca 2009 r. i dalszymi odsetkami w przypadku zmiany ich wysokości do dnia zapłaty, oddalił powództwo w pozostałym zakresie oraz zasądził od pozwanego na rzecz powoda 355,89 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Rozstrzygnięcia powyższe Sąd oparł na ustaleniach:

Powód prowadzi działalność gospodarczą pod firmą (...) z siedzibą w C. na podstawie wpisu do ewidencji działalności gospodarczej prowadzonej przez Prezydenta Miasta C.. Na podstawie ustnej umowy z września 2007 r. firma powoda zaprojektowała i wykonała znak logo i dla Hotelu i Restauracji (...). Firma powoda wykonała projekt graficzny i logo i przedstawiła do zaopiniowania pracownicy pozwanego M. J..

W listopadzie 2007 roku podczas wizyty powoda w Hotelu i Restauracji (...) okazało się, iż pozwany bezprawnie wykorzystuje zaprojektowane przez powoda logo.

Umową cesji 24 sierpnia 2009 r. J. P. zbyła na rzecz powoda wszelkie majątkowe prawa autorskie do logotypu Restauracja Hotel (...).

Pozwany J. F. jest współwłaścicielem Hotelu i Restauracji (...) w K..

Od listopada 2007 roku wykorzystywał projekt logo Hotel (...) należący do P. P.. Pomimo wezwań powoda skierowanych do pozwanego do zaniechania wykorzystywania znaku logo bądź podpisania umowy i odkupienia prawa

do wykorzystania utworu, pozwany wykorzystywał projekt logotypu umieszczając go na materiałach związanych z promocją Hotelu.

Wyrokiem nakazowym z dnia 5 września 2008 roku Sąd Rejonowy w XI Wydział Grodzki w sprawie o sygn. akt XI K 655/08 uznał oskarżonego J. F. za winnego tego, że:

w okresie od listopada 2007 roku do chwili obecnej w K. województwo (...) będąc właścicielem Hotelu (...) przy ul. (...) w celu osiągnięcia korzyści majątkowej przywłaszczył sobie autorstwo co do wykonania logotypu Hotel (...) wykorzystując przesłany projekt faktycznego autora przez umieszczenie na materiałach wizualnych związanych z działalnością Hotelu, działając na szkodę P. P. właściciela firmy (...) z siedzibą w C., przy czym wartość szkody wynosiła 3.050,00 zł tj. o przestępstwo określone w art. 115 ust. 3 Ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych.

Wartość logotypu w miesiącu styczniu 2009 roku wynosiła 1520,75 złotych netto.

Powód swoją legitymacją procesową w zakresie dochodzonego roszczenia wywodzi z art. 115 ust. 3 Ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych, który stanowi, że „Kto w celu osiągnięcia korzyści majątkowej w inny sposób niż określony w ust. 1 lub ust. 2 narusza cudze prawa autorskie lub prawa pokrewne określone w art. 16, art. 17, art. 18, art. 19 ust. 1, art. 19¹, art. 86, art. 94 ust. 4 lub art. 97, albo nie wykonuje obowiązków określonych w art. 19³ ust. 2, art. 20 ust. 1 - 4, art. 40 ust. 1 lub ust. 2, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku”.

Umową cesji z 24 sierpnia 2009 r. J. P. zbyła na rzecz powoda wszelkie majątkowe prawa autorskie do logotypu Restauracja Hotel (...).

Uprawnienie powoda do pobierania wynagrodzenia wynika z art. 79 ust. 1 Ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych.

Dochodząc zapłaty wynagrodzenia za korzystanie z utworów objętych ochroną powód obowiązany był wykazać jedynie fakt naruszenia praw autorskich jemu przysługujących. Ustalenie faktu dopuszczenia się przez pozwanego naruszenia praw objętych ochroną powoda było istotą sporu. Pozwany zakwestionował wykonanie projektu logo Hotelu (...) odrębnie od zadania głównego, polegającego na wykonaniu systemu informatycznego wraz z instalacją oprogramowania.

W ocenie Sądu Okręgowego spór między stronami należało rozstrzygnąć na korzyść powoda.

Zgodnie bowiem z treścią art. 11 k.p.c. ustalenia wydane w postępowaniu karnym wyroku skazującego co do popełnienia przestępstwa są wiążące dla Sądu w postępowaniu cywilnym.

Sąd cywilny związany jest ustaleniami dotyczącymi popełnienia przestępstwa - a więc okolicznościami składającymi się na jego stan faktyczny, czyli osobą sprawcy, przedmiotem przestępstwa oraz czynem przypisanym oskarżonemu - które znajdują się w sentencji wyroku. Oznacza to, że sąd rozpoznając sprawę cywilną musi przyjąć, że skazany popełnił przestępstwo przypisane mu wyrokiem karnym. Istota związana prawomocnym wyrokiem karnym skazującym polega na niedopuszczalności dokonywania odmiennych ustaleń niż dokonane w wyroku karnym.

Na podstawie powyższego Sąd przyjął, że pozwany w okresie od listopada 2007 roku umieszczając na materiałach wizualnych oraz reklamowych logotyp Hotel (...) będący własnością powoda działał na jego szkodę. W szczególności Sąd nie dał wiary twierdzeniom pozwanego, że wykonanie projektu logo miało się odbyć w ramach wykonywanego zadania głównego polegającego na wykonaniu systemu informatycznego wraz instalacją oprogramowania. Za bezzasadny również uznał zarzut potrącenia kwoty dochodzonej w ramach niniejszego procesu z należnościami wynikającymi z umowy o instalację oprogramowania.

W tym zakresie strony zawarły ugodę przed Sądem Rejonowym w Częstochowie Wydział VIII Gospodarczy (sygn. akt VIII Gc 23/08) na mocy której pozwany Hotel (...) spółka jawna zobowiązała się zapłacić powodowi P. P. do 10 kwietnia 2008 roku kwotę 4750,00 zł tytułem faktury VAT nr (...) z dnia 05.09.2007 r. i faktury VAT nr (...) z dnia

01.10.2007 r. Zarzut potrącenia odnosi się do materii, który był już przedmiotem rozważań Sądu w innym procesie. Ponadto powołana umowa była zawarta przez spółkę jawną a zatem brak jest legitymacji procesowej pozwanego do podnoszenia zarzutu potrącenia.

W zakresie wysokości dochodzonego przez powoda odszkodowania Sąd ustalił jego wartość na kwotę 5611,52 zł brutto odpowiadającej trzykrotności stosowanego wynagrodzenia za korzystanie z praw autorskich, przyjmując wysokość wynagrodzenia na kwotę 1525,75 złotych netto. Do tej kwoty Sąd doliczył 23 procent podatku VAT i pomnożył razy trzy. W związku z powyższym na podstawie art.79 Ustawy z dnia 4 lutego 1994r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych zasądził odszkodowanie w wysokości odpowiadającej trzykrotności wynagrodzenia. Ustalając wysokość wynagrodzenia Sąd w całości podzielił opinię biegłego. Opinie wydane przez biegłego zarówno pisemna jak i ustna są rzeczowe, konkretne, fachowe i bardzo wnikliwe. Biegły bardzo szczegółowo przedstawił i rozważył ustalenia w zakresie wysokości należnego powodowi wynagrodzenia i odszkodowania.

Powyższy wyrok w części uwzględniającej powództwo i orzekającej o kosztach procesu zaskarżył apelacją pozwany, który zarzucił naruszenie art. 233 kpc, art.233 kpc w zw. z art. 217 § 1 i 2 kpc, 328 § 2 kpc, art. 5 i 8 ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług, art. 65 § 1 i 2 kc, sprzeczność istotnych ustaleń z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego i domaga się zmiany wyroku przez oddalenie powództwa, bądź oddalenie powyżej 608,71 zł albo 1826,13 zł lub też powyżej 1318,90 bądź ponad 3956,70 zł względnie powyżej 1525,75 zł lub ponad 4577,25 zł oraz zasądzenia od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu za obie instancje, ewentualnie uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania, z pozostawieniem temu Sądowi rozstrzygnięcia o kosztach instancji odwoławczej.

Powód zaskarżył wyrok w części oddalającej powództwo (wyrok uzupełniający powództwo z 8 czerwca 2011 r.) i zarzucając naruszenie art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. b ustawy z 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych, art. 233 § 1 kpc, 328 § 2 kpc domaga się jego zmiany przez zasądzenie dalszej kwoty 3538,48 zł wraz z odsetkami od 11 marca 2009 r. oraz kosztów procesu za I i II instancję według norm przepisanych ewentualnie uchylenia wyroku uzupełniającego i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu, z pozostawieniem temu Sądowi orzeczenia o kosztach postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny ustalił zważył, co następuje:

Celem regulacji zawartej w art. 11 k.p.c. jest uniknięcie możliwości wydania na podstawie tych samych stanów faktycznych różnych orzeczeń w sprawach cywilnych i karnych oraz wyeliminowania potrzeby prowadzenia podwójnego postępowania dowodowego. W zgodzie z orzecznictwem i stanowiskiem doktryny jest przyjęta przez Sąd Okręgowy ścisła wykładnia art. 11 k.p.c. Nie są odosobnione poglądy o zawężającej wykładni, by nie doprowadzić do rozszerzenia zakresu okoliczności, które podlegają sprawdzeniu i ocenie przez sąd cywilny (Komentarz do kodeksu postępowania cywilnego T. Ereciński, J. Gudowski, M. Jędrzejewska cz. pierwsza, tom I W.P. Warszawa 1997 r. str. 52).

Zarzuty apelacji pozwanego skierowane przeciwko nieuwzględnieniu przez Sąd Okręgowy zeznań świadków K. T. i M. S. oraz pozwanego o wykonaniu projektu logo w ramach zadania głównego zmierzają do przełamania granicy dopuszczalnych ocen sądu cywilnego.

Skazanie pozwanego prawomocnym wyrokiem karnym eliminuje z czynności sądowych potrzebę postępowania dowodowego w zakresie osoby sprawcy czynu karnego, jego winy i opisu faktów koniecznych dla przypisania czynowi znamion przestępstwa, w tym m.in. zaistnienia szkody i wskazania osoby poszkodowanej.

Zasadnie Sąd Okręgowy ustalając popełnienie przez powoda przestępstwa z art. 115 ust. 3 ustawy o Prawie autorskim i prawach pokrewnych dał prymat wyrokowi skazującemu a nie zeznaniom świadków i stron. Orientacyjny charakter wyceny szkody, dawał Sądowi Okręgowemu wyłącznie możliwość oceny jej wysokości. W żadnym jednak wypadku nie

miał Sąd podstaw, z racji treści wyroku, do ustaleń i wnioskowania, że powód nie doznał szkody bądź, że żądanie nie może mieć sankcyjnego charakteru. W powyższym zakresie zarzuty apelacji były bezzasadne.

Zasadnie natomiast apelacja kwestionuje zasądzenie należnego odszkodowania z uwzględnieniem podatku VAT.

Przedmiotem żądania, uwzględnionego przez Sąd Okręgowy jest odszkodowanie, które stosownie do powołanych przez apelującego przepisów nie podlega opodatkowaniu podatkiem od towarów i usług. Brak jest także twierdzeń, że powód podatek taki odprowadził. W tych warunkach zasądzone odszkodowanie nie może zawierać składnika, który z racji swej funkcji w obrocie towarami i usługami nie jest należnością, którą powód mógłby zatrzymać.

Apelacja pozwanego oraz powoda kwestionujące prawidłowość przyjęcia wynagrodzenia bazowego za korzystanie z praw autorskich w kwocie 1525,75 netto, są bezzasadne.

Sąd Okręgowy wskazał kwotę jaką przyjmuje, ocenił opinię biegłego jako rzetelną, fachową, dającą podstawę do jej podzielenia, dał wyraz, które argumenty tej opinii i wnioski stały się podstawą ustaleń.

Sąd przyjął średnią cenę do okresu, gdy pozwany zaprzestał naruszeń praw powoda. Według biegłego jest to kwota 1520,75 zł, jest to wartość logotypu, bez praw autorskich, jaką przedstawiał w styczniu 2009 r. Z podzielenych przez Sąd Okręgowy rozważań biegłego co do wartości 1520,75 zł wynika, że wniosek taki wysnuł dokonując analizy rynkowej oraz przy pomocy uaktualnionego cennika. Ten sposób ocenić należy jako wyważony. Zarzuty apelacji pozwanego, że wartość nie powinna przekroczyć najniższych stawek z powyższych względów nie może być podzielona. Okoliczność, czy powód w ramach cesji praw do logo poniósł jego koszty nie ma w okolicznościach sprawy przesądzającego znaczenia dla wyceny.

Biegły bowiem uwzględniał różnorodne czynniki wpływające na wycenę i ostatecznie oraz stanowczo uznał średnią kwotę 1520,75 zł za odpowiadającą wszystkim czynnikom składającym się na przyjęcie takiej wartości logo, bez praw autorskich.

Sąd Apelacyjny podziela także opinię w tym zakresie jako logicznie umotywowaną i sporządzoną przez biegłego o szerokiej wiedzy i doświadczeniu w badanej materii.

Z tych też przyczyn nie znajduje także uzasadnienia apelacja pozwanego, w której domaga się skarżący rozważenia wynagrodzenia z pozycji 2 tabeli nr 2 opinii.

Uprawnienie powoda do odszkodowania, który był od początku dysponentem logotypu a więc i uprawnionym w zakresie praw majątkowych znajduje wyraz w przepisie art. 79 ust. 1 pkt 3 b.

Bezpodstawne jest jednak jego żądanie podwyższenia należnej sumy o 100 % wobec braku przeniesienia umownego praw autorskich.

Zasadnie zauważa Sąd Okręgowy w motywach do wyroku uzupełniającego, że okoliczności wykorzystania logotypu wykluczają możliwość przyjęcia umownego wykorzystania, skoro nie pozwala na to treść wyroku skazującego z 5 września 2008 r.

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny podziela i przyjmuje za swe własne ustalenia Sądu Okręgowego i uzupełnił je w zakresie wynikającym z niniejszych motywów.

Reasumując apelacja pozwanego odniosła jedynie częściowy skutek i z tej przyczyny Sąd Apelacyjny na mocy art. 386 § 1 kpc obniżył zasadzoną kwotę do trzykrotności kwoty 1520,75 zł bez podatku VAT oraz na mocy art. 385 kpc orzekł o jej oddaleniu w pozostałej części.

Na podstawie art. 385 kpc oddalił w całości apelację powoda.

Rozstrzygnięcie o kosztach uzasadnia art. 100 kpc w zw. z art. 108 § 1 kpc